

Posudek vedoucího diplomové práce na diplomovou práci Pavla Šimáčka
„Právo na život a trest smrti“

Diplomová práce je předložena o rozsahu 80 stran textu, k nimž je připojen přehled obsahu a seznam použité literatury.

Název práce samotný napovídá, že jde především o popis kontrapozice práva žít, zaručovaného dle koncepce lidských práv stejně každému jedinci, oproti právu státu trestat, třeba trestem absolutním. Diplomant však pojal zpracování tématu širěji, když se jeho pozornost při výkladu práva na život obrací i k problematice interrupcí (str. 16), sebevraždy (str. 17 an.) a k euthanasii (str. 19 an.).

V první části práce (str. 6 an.) se diplomant věnuje právu na život z hlediska jeho mezinárodněprávních i ústavních záruk. Zmiňuje přitom současně též naši minulou právní úpravu obsaženou v československých ústavách (str. 11). Správně traktuje zakotvení tohoto lidského práva v mezinárodních smlouvách, jimiž je ČR vázána i v dalších mezinárodních dokumentech Afriky i Ameriky (str. 8 an.).

V druhé části se diplomant zaobírá historií trestu smrti od starověku po novověk (str. 22 an.) a zvláště pak vývojem této otázky na území našeho státu v letech 1918 – 1989 (str. 27 an.). Následující pasáže jsou zaměřeny na rozvedení hlavních argumentů zastánců a odpůrců trestu smrti (str. 30 an.). Polovinu práce pak zabírá komparace úprav a používání trestu smrti v jiných státech (str. 39 - 80). Diplomant zde uvádí dosti podrobnou statistiku států, které postupně trest smrti zrušily i těch, které tak dosud neučinily, přičemž zpravidla vychází z ústavních pramenů daného státu nebo jiných ústavně významných skutečností. Vhodnější by snad bylo jen řadit státy do skupin podle určitých společných zásad, namísto zvoleného abecedního řazení. Tento téměř vyčerpávající výčet států světa, sice poskytuje zajímavý aktuální přehled o stavu používání trestu smrti i v zemích nám méně známých, s takto získanými aktuálními údaji (zpravidla získanými z internetu od organizace Amnesty International) je však třeba dále pracovat a vyvodit z nich patřičné zobecňující závěry.

Větší pozornost je pak třeba věnovat právě těm státům, v nichž se uskutečňuje nejvyšší počet poprav (Čína, Írán, Saúdská Arábie, Demokratická republika Kongo a USA), což vypovídá o jejich právní kultuře i převažujících společenských hodnotách. Zvláštní pozornost diplomant však vhodně věnuje Spojeným státům Americkým (str. 72 an.), resp. jejich členským státům. Poukazuje na soudní kazuistiku i na závažné defekty, jež vykazuje ukládání a výkon trestu smrti v těch z nich, které jej používají (vedle poprav mladistvých a duševně nemocných a rasové diskriminace při ukládání tohoto trestu, lze také zmínit i letité průtahy v řízení o opravných prostředcích, kdy odsouzený čeká v „cele smrti“, a řada soudních omylů – jen podle přiznání tamní justice bylo od roku 1900 popraveno více než 20 nevinných lidí).

V závěrečné třetí části práce se diplomant stručně zmiňuje o alternativách trestu smrti. Při ústní obhajobě by bylo vhodné se v této souvislosti zmínit o relevantní judikatuře Evropského soudu pro lidská práva.

Pro účely ústní obhajoby také navrhuji, aby diplomant zaujal stanovisko k případům trestů smrti vykonaných na předních státních představitelích bývalého režimu v Iráku, zejména s ohledem na kritiku vyslovovanou představiteli států Evropské unie či různých nevládních organizací.

Závěr: Diplomová práce splňuje příslušné formální požadavky. Po stránce obsahové prokazuje diplomantovu znalost právní úpravy a dostupné odborné literatury, ale i jeho schopnost samostatného přístupu k zadanému tématu.

Diplomovou práci proto **doporučuji k ústní obhajobě.**

V Praze, 26. dubna 2007

JUDr. Radovan Suchánek, Ph.D.